

**RHWYDWAITH RADIO
CYMUNEDOL CYMRU.**
WALES COMMUNITY
RADIO NETWORK.

Maniffesto ar gyfer Radio Cymunedol yng Nghymru Mawrth 2026

**Paratowyd gan
Rhwydwaith Radio Cymunedol
Cymru**

www.wcrncymru.org

TABL CYNNWYS

CYFLWYNIAD **2**

**RADIO CYMUNEDOL MEWN
YSTADEGAU** **3**

ARGYMHELLION POLISI **4**

**CYFEIRIADAU A
CHYDNABYDDIAETH** **13**

WCRN CYF

Gwybodaeth CIC

Rhif y cwmni 15563949

Rhif y cwmni 15563949

12 Clun Crescent, Pontyclun
Morgannwg Ganol, CF72 9AH

E-bost Cyswllt

info@wcrncymru.org

Gwefan

www.wcrncymru.org

CYFLWYNIAD

Rhwydwaith Radio Cymunedol Cymru yw'r sefydliad cenedlaethol sy'n cynrychioli, cefnogi a datblygu Radio Cymunedol trwyddedig Ofcom yng Nghymru.

Yn 2025, trodd Radio Cymunedol yn 20 mlwydd oed, gyda Chymru yn gartref i un o'r gwasanaethau Radio Mynediad ym 1999, GTFM, a aeth ymlaen i fod y gwasanaeth Radio Cymunedol trwyddedig cyntaf yn y wlad.

Nawr yn 2026, mae 12 o wasanaethau Radio Cymunedol ar yr awyr ledled Cymru, rhan o dros 350 o wasanaethau ledled y Deyrnas Unedig, pob un yn gwasanaethu amrywiaeth o gymunedau, o gymunedau lleoliad i gymunedau o ddiddordeb neu hunaniaeth.

O'i gymharu â rhannau eraill o'r DU, mae'r defnydd o Radio Cymunedol wedi bod yn gyfyngedig, gyda diddordeb isel mewn rhai ardaloedd, gorsafoedd yn methu â lansio ar ôl cael eu trwyddedu neu gau yn ddiweddarach oherwydd anawsterau ariannol i gynnal y gwasanaeth.

Er gwaethaf hynny, bu twf cyson yn nifer y gwasanaethau Radio Cymunedol ar yr awyr yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Ers 2023, mae'r sector wedi tyfu 30% wrth i wasanaethau newydd ac ar-lein ddefnyddio mynediad at amblecsau DAB ar raddfa fach (SSDAB). Mae Radio Dinas Casnewydd yng Nghasnewydd, Rookwood Sound a Radio Morgannwg yng Nghaerdydd i gyd wedi manteisio ar y llwybr newydd i ddarparu.

Wrth i'r broses o gyflwyno SSDAB barhau, mae gwasanaethau hirsefydlog wedi manteisio ar y mynediad i'r llwyfan, gyda Bro Radio, GTFM, Radio Caerdydd, Rhondda Radio a Wrexham City Radio i gyd yn darparu ar amblecsau DAB lleol i'w hardal darparu gwreiddiol, gan wneud eu gwasanaethau yn hygyrch i gynulleidfaoedd newydd ar lwyfannau digidol.

Er bod pob gorsaf yn wahanol, maent yn chwarae rhan hanfodol wrth gefnogi eu cymunedau, darparu gwybodaeth, newyddion a beth sy'n digwydd, gan gynnig llwyfan i sefydliadau, elusennau ac unigolion ddod ymlaen i siarad am yr hyn maen nhw'n ei wneud i'w cymuned.

Mae gorsafoedd yn helpu i gefnogi datblygiad yr economi leol, gan ddarparu cyfleoedd ar gyfer datblygu sgiliau, yn ogystal â hyrwyddo busnesau lleol a gweithgareddau entrepreneuriaidd, am gost hygyrch, gyda phob gorsaf yn ddim er elw, felly mae ganddyn nhw ofyniad i ddarparu budd cymdeithasol i'w cymuned.

Mae'r dirywiad parhaus mewn radio masnachol lleol ledled Cymru, o blaid rhaglenni cenedlaethol wedi'u rhwydweithio, yn ogystal â'r gostyngiad mewn cynnwys newyddion a gynhyrchir yn lleol, ar y radio ac o fewn papurau newydd, gyda'i gilydd wedi achosi cynnydd yn y galw gan gynulleidfaoedd am gynnwys lleol a darpariaeth radio lleol.

RADIO CYMUNEDOL YNG NGHYMURU - YSTADEGAU

* GWIRFODDOLWYR A HYFFORDDIANT

Mae gorsafoedd radio cymunedol ledled Cymru yn dibynnu'n helaeth ar wirfoddolwyr ar gyfer rolau yn y stiwdio ac allan oddi. Mae'r rolau hyn yn cwmpasu popeth o gyflwyno, cynhyrchu, casglu newyddion a gweinyddu, yn ogystal ag Aelodau'r Bwrdd a'r ymddiriedolwyr sy'n llywio cyfeiriad gwasanaethau, yn ogystal â chefnogi gwirfoddolwyr, sicrhau hysbysebu, grantiau a gweithgareddau gweinyddol.

O fewn ymrwymiadau allweddol pob gorsaf a nodir gan Ofcom, mae ganddo ddyletswydd i ddarparu cyfleoedd hyfforddi a gwirfoddoli i aelodau o'r gymuned leol. Er bod hyfforddiant yn amrywio ledled Cymru, yn ei hanfod, nod gorsafoedd yw uwchsgilio aelodau o'r gymuned, tra'n eu hymgysylltu â darparu eu gwasanaethau.

Ledled Cymru, mae dros 520 o wirfoddolwyr yn neilltuo eu hamser i ddarparu Gwasanaethau, gyda chyfartaledd o 47 o wirfoddolwyr fesul gorsaf. Yn 2024 hyfforddodd gorsafoedd 220 o bobl newydd, gyda chyfartaledd o 20 o wirfoddolwyr wedi'u hyfforddi fesul gorsaf. Yn nodweddiadol, mae gan orsafoedd sydd â throsiant is sylfaen wirfoddolwyr craidd gref, ond llai o gyfleoedd hyfforddi o'i gymharu â gorsafoedd â throsiant uwch.

* STAFF

Ledled Cymru, mae gorsafoedd cymunedol yn dibynnu'n fawr ar reolwyr, cyfarwyddwyr neu ymddiriedolwyr gwirfoddol ar gyfer rheoli eu gwasanaethau o ddydd i ddydd.

Dim ond tair o'r un ar ddeg o orsafoedd sy'n darlledu yng Nghymru sy'n cyflogi staff cyflogedig, gyda chyfanswm o 10 aelod o staff cyflogedig yn gweithio ar draws y sector. Mae pob un o'r tair gorsaf yn cyflogi un aelod o staff llawn amser, gyda dau o'r rheiny gyda'i gilydd yn cyflogi saith aelod o staff rhan-amser.

Mae'r staff rhan-amser hyn yn cael eu cyflogi i raddau helaeth ar sail llawrydd, ar sail ad hoc ar gyfer cyflawni prosiectau a gweithgareddau ariennir gan grant.

* TURNOVER

Mae trosiant Radio Cymunedol ledled Cymru yn amrywio'n sylweddol, gyda gorsafoedd yn darparu gwasanaethau am gyn lleied â £4,400 i hyd at dros £115,000.

Mae gorsafoedd sydd â throsiant uwch fel arfer yn orsafoedd sy'n cyflogi staff, ynghyd â'r rhai sy'n cyflawni amrywiaeth o brosiectau a gweithgareddau sy'n seiliedig ar grant.

Cyfanswm trosiant amcangyfrifedig y sector yn 2024 oedd £450,172, â chyfartaledd sector o £41,066 yn ôl ymchwil gan WCRN.

Yn ôl Adroddiad Marchnad Cyfathrebu Ofcom 2025, roedd cyfartaledd sector y DU yn uwch ar £51,980 yn ystod 2024.

ARGYMHELLION POLISI

1

TYFU RADIO CYMUNEDOL YNG NGHYMRU
DRWY FUDDSODDIAD CYHOEDDUS

2

SICRHAU DOSBARTHIAD HYSBYSEBION Y
LLYWODRAETH AR RADIO CYMUNEDOL

3

SICRHAU DYFODOL FM YNG NGHYMRU, TRA'N
ANNOG DYFODOL DIGIDOL

4

CYDNABOD RADIO CYMUNEDOL FEL MAN
MYNEDIAD I NEWYDDIADURAETH YNG
NGHYMRU

**RHWYDWAITH RADIO
CYMUNEDOL CYMRU.**
WALES COMMUNITY
RADIO NETWORK.

TYFU RADIO CYMUNEDOL TRWY FUDDSODDIAD CYHOEDDUS

Hyd yn hyn, mae gorsafoedd radio cymunedol yng Nghymru wedi derbyn llawer mwy o gymorth ariannol o'i gymharu â gwasanaethau sy'n darlledu yn Lloegr, yr Alban neu Iwerddon, ac er bod y WCRN wedi croesawu'r gefnogaeth honno hyd yma, mae wedi bod yn anghyson ag anghenion y sector.

Yn 2008, sefydlodd Llywodraeth Cymru Gronfa Radio Cymunedol i ddarparu cymorth ariannol i £500,000 dros bum mlynedd i naw gorsaf radio gymunedol bresennol Cymru.

Cyn blwyddyn olaf y cyllid yn 2012-13, cynhaliodd Llywodraeth Cymru Adolygiad o'r Gronfa, a nododd "ar gyfer pob rownd roedd y galw am gymorth gan y Gronfa yn sylweddol uwch na'r £100,000 ar gael i'w ddosbarthu" hynny er gwaethaf nad yw rhai gorsafoedd yn berthnasol i rai, neu bob rownd.

Er gwaethaf gorsafoedd yn canmol y gronfa am gefnogi creu a pharhau swyddi, yn ogystal â datblygu'r sector a'r gorsafoedd, llawer ohonynt yn eu camau cynnar, penderfynwyd peidio â pharhau â'r gronfa ar ôl y rownd derfynol yn 2012-13.

Ar ôl iddo ddod i ben, galwodd y sector yn rheolaidd am greu cronfa newydd i gefnogi twf Radio Cymunedol yng Nghymru. Yn 2019, creodd Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu'r Senedd adroddiad byr ar Radio Cymunedol yng Nghymru, yn seiliedig ar Symposiwm a gynhaliwyd ar 20 Mehefin 2019 yn yr Atrïwm yng Nghaerdydd.

Yn yr adroddiad hwnnw, argymhellodd y Pwyllgor y dylai Llywodraeth Cymru ariannu corff radio cymunedol i Gymru i gynnig cymorth ymarferol i orsafoedd, cyflawni rôl gynrychioliadol a chydlynu rhannu gwybodaeth ar draws gorsafoedd. Gallai cymorth ymarferol gynnwys cyflawni tasgau cyffredin ar gyfer gorsafoedd fel AD, marchnata neu ysgrifennu grantiau.

Er gwaethaf yr alwad hon, daeth gorsafoedd eu hunain at ei gilydd, heb unrhyw gyllid gan Lywodraeth Cymru, i greu Rhwydwaith Radio Cymunedol Cymru, gan arwain at ei ffurfio fel corff yn 2021, a chreu Cwmni Buddiannau Cymunedol yn 2024.

Ers i gronfa Radio Cymunedol Llywodraeth Cymru ddod i ben, mae WCRN wedi parhau i hyrwyddo cyllid pellach i gefnogi'r sector yng Nghymru. Mae hyn wedi'i gefnogi gan Adroddiad Darlledu yng Nghymru Senedd y DU ym mis Hydref 2023, a oedd yn canmol y gronfa flaenorol i gefnogi Radio Cymunedol yng Nghymru, gan argymhell "Llywodraeth Cymru i adfer cefnogaeth i radio cymunedol yng Nghymru."

Yn 2025, sicrhaodd £100,000 gan Cymru Greadigol, yn dilyn sylfeini ei chadeirydd sefydlu, Tony Wyn Jones.

Wedi'i ddsbarthu gan WCRN, cefnogodd y gronfa waith 11 o wasanaethau Radio Cymunedol sy'n darlledu yng Nghymru a chaniatáu i'r sefydliad gasglu gwybodaeth hanfodol am y sector, a oedd yn sail i Adroddiad Radio Cymunedol yng Nghymru – Tachwedd 2025.

Er bod gan y sector fynediad at Gronfa Radio Cymunedol Ofcom, a ariennir gan Lywodraeth y DU, mae ceisiadau gofynnol yn parhau i fod yn fwy na'r cyllid sydd ar gael.

Yn y rownd ddiweddaraf (2025-26) darparodd yr Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon £500,000 mewn cyllid, yn ychwanegol at y dyraniad gwreiddiol o £400,000.

Er gwaethaf cyfanswm y gronfa o £900,000, cyrhaeddodd cyfanswm y cyllid y gofynnwyd amdano mewn ceisiadau ar gyfer blwyddyn ariannol 2025-2026 £2,930,421, gyda 47 o'r 115 o geisiadau yn cael eu hystyried yn derbyn cyllid.

Er bod y gronfa yn cael ei chanmol, gyda thair gorsaf yng Nghymru yn derbyn grantiau yn rownd ariannu 2025-26, mae'r gystadleuaeth yn parhau i fod yn uchel, ac mae gorsafoedd yn parhau i nodi anawsterau wrth ariannu swyddi, yn dilyn y cyfnod cychwynnol o 12 mis, yn enwedig gyda dechreuwyf newydd.

Ym mis Hydref 2023, argymhellodd adroddiad Darlledu yng Nghymru Senedd y DU "fod y Llywodraeth yn cynyddu'r Gronfa Radio Cymunedol i gyd-fynd â'r galw presennol, yn ogystal â'i gysylltu â chwyddiant ar gyfer blynyddoedd i ddod" a nododd fod "y Llywodraeth yn cynyddu'r Gronfa Radio Cymunedol i gyd-fynd â'r galw presennol, yn ogystal â'i gysylltu â chwyddiant ar gyfer blynyddoedd i ddod."

Yn fwy cyffredinol, mae cyllid o fewn y sector yn amrywio'n ddramatig. Nododd Adroddiad Marchnad Cyfathrebu Ofcom 2025 mai £51,980 oedd incwm cyfartalog gorsaf Radio Gymunedol yn y DU. Mae ymchwil Rhwydweithiau Radio Cymunedol Cymru ei hun yn 2025 yn dangos incwm cyfartalog yng Nghymru o £41,066, gyda gorsafoedd yn darparu gwasanaeth am gyn lleied â £4,400 ar un pen ar y raddfa, hyd at dros £115,000 ar y pen arall.

Mae gan orsafoedd gydag incwm uwch, i raddau helaeth, fwy o staff a gwirfoddolwyr, ac yn y rhan fwyaf o achosion, ardal sylw fwy – sy'n cwmpasu Dinas neu Sir, yn hytrach na thref, pentref neu ran o ardal.

Mae'r WCRN yn galw ar Lywodraethau Cymru yn y dyfodol i ystyried cefnogaeth hirdymor i'r sector Radio Cymunedol, gan sicrhau bod lleisiau cymunedau'n cael eu diogelu a bod cymunedau lleol yn parhau i gael mynediad at wybodaeth berthnasol yn eu hardaloedd, tra hefyd yn cefnogi dyfodol y diwydiant cyfryngau yng Nghymru.

Mae WCRN yn annog Llywodraethau Cymru y dyfodol i ymgysylltu ag Ofcom ar ddyfodol y gronfa Radio Cymunedol a sicrhau bod rowndiau yn y dyfodol yn ystyried prosiectau hirach, er mwyn bod y tebygolrwydd o gynaliadwyedd hirdymor rolau yn fwy tebygol.

SICRHAU DOSBARTHIAD HYSBYSEBION Y LLYWODRAETH

Gyda chyllid grant yn parhau i fod yn anodd ei sicrhau, mae llawer o wasanaethau Radio Cymunedol yn dibynnu ar gynhyrchu incwm o hysbysebu, nawdd a Digwyddiadau i dalu eu costau craidd.

Yn ôl Adroddiad Radio Cymunedol yng Nghymru WCRN ym mis Tachwedd 2025, mae tair gorsaf yng Nghymru yn cyflogi staff yn uniongyrchol i gynhyrchu refeniw hysbysebu, tra bod y mwyafrif yn dibynnu ar wirfoddolwyr i wneud hynny.

Ar 13 Ionawr 2026, gofynnodd AS Llafur Pontypridd, Mick Antoniw, gwestiwn i'r Prif Weinidog ynglŷn â chefnogaeth i radio cymunedol, gyda ffocws penodol ar hysbysebu.

"Mae GTFM yn gwasanaethu ardaloedd ehangach Pontypridd a Rhondda Cynon Taf, cannoedd o filoedd o bobl, ond mae'n dibynnu'n fawr ar yr arian y gall ei godi. Mae wedi cael grant bychan gan Gymru Greadigol, sydd wedi cael ei groesawu'n fawr—yr un cyntaf ers blynyddoedd lawer. Ond, wrth edrych ar ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus a hysbysebu gwasanaeth cyhoeddus gan Lywodraeth Cymru, rhoddaf y ffigurau hyn i chi: 2022, cafwyd 23 o archebion gyda GTFM o hysbysebion gwasanaeth cyhoeddus ar gyfer y flwyddyn benodol honno; roedd wyth yn 2023; yn 2024, roedd pedwar; 2025, 14. Nawr, mae'r hysbysebu hwn yn bwysig iawn, ond mae'n ymddangos i mi fod y polisi yn anghyson. Ac rwy' n gwybod, gyda newidiadau hysbysebu a chomisiynu ac yn y blaen—. Allwch chi wneud yr hyn y gallwch i sicrhau y dylai holl hysbysebion gwasanaeth cyhoeddus Llywodraeth Cymru, wrth gwrs, fod ar radio cymunedol? Oherwydd nid yn unig mae'n golygu bod gwybodaeth yn mynd allan i'n cymunedau, ond mae hefyd yn gwella cynaliadwyedd ein radio cymunedol."

Mewn ymateb, canmolodd y Prif Weinidog waith y gwasanaethau, gan fynd ymlaen i ddweud "Pan fyddwn yn gwario arian ar hysbysebu, mae'r prawf allweddol i ni yn syml: a yw'n cyrraedd y bobl y mae angen i ni eu cyrraedd, ar ben a yw'n darparu gwerth am arian? Mae radio cymunedol yn cyrraedd cynulleidfaoedd nad yw allfeydd cenedlaethol yn aml yn gallu eu cyrraedd ac nad ydynt yn eu cyrraedd, ac nid oes gan radio cenedlaethol y lefel honno o ymddiriedaeth y gwnaethoch chi siarad amdano, oherwydd eu bod wedi adeiladu'r berthynas honno â'u cymuned leol.

Nawr, mae'n amlwg bod yn rhaid i Lywodraeth Cymru ddilyn rheolau caffael a'r egwyddorion gwerth am arian hynny, ond, o fewn y fframwaith hwnnw, rydym yn ystyried cyrhaeddiad, perthnasedd ac effaith gymunedol."

Er bod WCRN yn deall yn llawn yr egwyddorion gwerth am arian, rheolau caffael cyfredol a chytundebau gydag asiantaethau cyfryngau, canolbwyntiwch yn bennaf ar niferoedd a pheidio â chyrraedd cymunedau lleol, nad ydynt yn draddodiadol yn ymgysylltu ag allfeydd cyfryngau prif ffrwd.

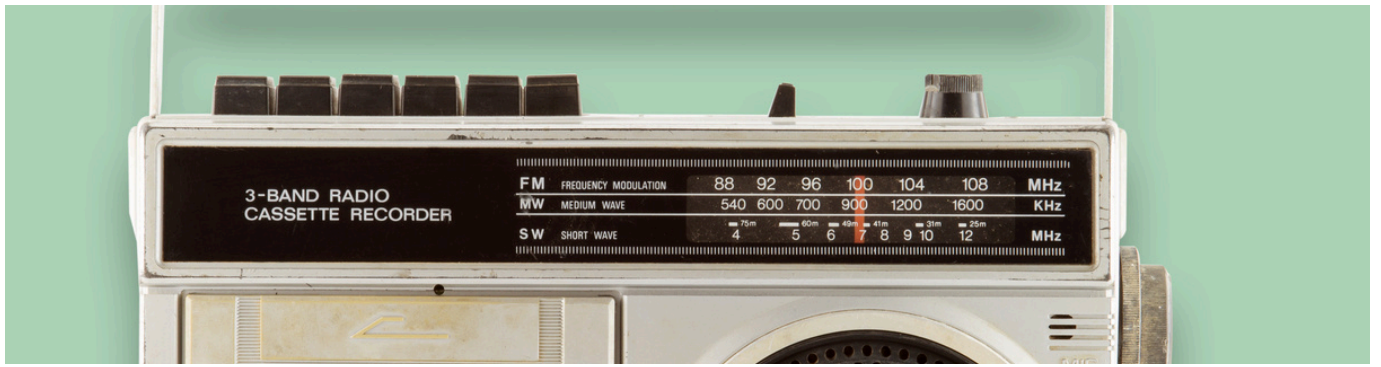
Oherwydd ei berthnasedd uwch-leol, mae gwasanaethau Radio Cymunedol yn targedu rhai o'r unigolion anoddaf eu cyrraedd, y bobl hynny y mae llawer o ymgyrchoedd Llywodraeth Cymru yn eu targedu'n uniongyrchol.

Ym mis Hydref 2023, dywedodd adroddiad Adroddiad Pwyllgor Materion Cymreig Tŷ'r Cyffredin ar Ddarlledu yng Nghymru "Byddai hysbysebu ar radio cymunedol o fudd i'w datblygiad ac yn galluogi'r Llywodraeth i gyrraedd cynulleidfa ehangach gyda'i hysbysebion, gan gynyddu o bosibl y gronfa o ymgeiswyr am swyddi yn y sector cyhoeddus." Galwodd yr adroddiad ar Lywodraeth y DU a Chymru "i ddatblygu a chyhoeddi strategaeth erbyn Ebrill 2024 sy'n nodi sut y bydd yn ceisio gosod hysbysebion ar orsafoedd radio cymunedol"

Cefnogwyd yr alwad hon gan Weithrediaeth Cymru Undeb Cenedlaethol y Newyddiadurwyr, a ddywedodd mewn ymateb y byddai Hysbysebu ar Radio Cymunedol o fudd i'w datblygiad ac yn galluogi'r Llywodraeth i gyrraedd cynulleidfa ehangach"

Mae'r WCRN yn galw ar Lywodraethau Cymru yn y dyfodol i adolygu'r trefniadau caffael presennol ar gyfer holl hysbysebion Radio Llywodraeth Cymru, gan ystyried sut y gellir gosod pob ymgyrch ar wasanaethau Radio Cymunedol yn y dyfodol. Bydd hyn nid yn unig yn caniatáu i negeseuon gyrraedd rhai o'r cymunedau anoddaf eu cyrraedd ond hefyd yn sicrhau costau craidd gwasanaethau Radio Cymunedol.

Yn ogystal, mae'r WCRN yn galw ar Lywodraethau Cymru yn y dyfodol i sicrhau bod Radio Cymunedol yn cael ei ystyried fel rhan o'r holl Gynlluniau Cyfathrebu ehangach.

SICRHAU PARHAD FM YNG NGHYMRU

Er bod y WCRN yn parhau i hyrwyddo DAB a chyfryngau darlledu eraill fel opsiynau hyfyw ar gyfer parhau â Radio Cymunedol yng Nghymru, mae ganddo bryderon ynglŷn â'r posibilrwydd o gau FM Radio yn y DU.

Ym mis Chwefror 2026, agorodd Llywodraeth y DU ymchwiliad i ddiwedd Radio FM yn y DU, ac er bod DCMS wedi cadarnhau i gyrff sector bod y cau yn canolbwyntio ar wasanaethau'r BBC a Radio Masnachol, mae pryderon wedi'u codi ynghylch ble mae hyn yn gadael Gwasanaethau Radio Cymunedol FM etifeddol.

Er bod y defnydd o DAB ar raddfa fach ledled y DU wedi bod yn gyson, ym mis Mawrth 2026, dim ond chwe amblecs sydd wedi'u lansio ledled Cymru:

- Caerdydd (a Bro Morgannwg) Merthyr a Rhondda Cynon Taf Casnewydd a Chas-gwent
- Gogledd Sir Benfro
- De Sir Benfro a Sir Gaerfyrddin Wrecsam

Ar draws y chwe amblecs hyn, mae cyfanswm o wyth gwasanaeth Rhaglen Sain Ddigidol Gymunedol (CDSP) yn darlledu ar hyn o bryd. O'r rhain, mae pump o'r gwasanaethau yn Wasanaethau Cymunedol FM presennol, dau yn Wasanaethau Radio Ysbyty hirsefydlog a'r llall, Radio Dinas Casnewydd, yn wasanaeth ar-lein hirsefydlog, a oedd yn cael trafferth sicrhau trwydded FM, oherwydd sbectrwm cyfyngedig sydd ar gael yn y ddinas.

Er bod pob un o'r gwasanaethau uchod wedi cofleidio DAB, mae ei gynulleidfa oedd yn parhau i fod yn ddiabyddol ar ei Darllediadau FM, tra nad oes gan y gwasanaethau sy'n darlledu ar FM ar hyn o bryd lwybr wedi'i gadarnhau i DAB ar hyn o bryd.

Mewn rhai rhannau o Gymru, mae darllediadau DAB ar raddfa fach yn ddarnau – gyda gwrandawyr yn cael eu dargyfeirio yn ôl at signalau FM presennol i barhau i wrando. Gyda llawer o'r sector yn cael ei ariannu gan endidau masnachol, mae'r ffocws wedi bod ar sylw mewn ardaloedd adeiledig mewn trefi, dinasoedd, a seilwaith ffyrdd mawr, nid ar gyfanswm sylw ar draws siroedd, trefi neu ddinasoedd, gan arwain at sylw gwael neu ddim yn bodoli mewn rhai cymunedau.

Yn yr hyn a hysbysebwyd fel yr "wythfed rownd a'r olaf o drwyddedau amlblecs radio DAB ar raddfa fach" gan Ofcom ym mis Medi 2025, rhestrwyd pum maes arall fel rhai sy'n agored i geisiadau:

- Aberystwyth
- Aberhonddu
- Gogledd
- De Trefynwy
- Powys

Yn y rownd, ni chafodd Ofcom unrhyw geisiadau ar gyfer yr ardaloedd hyn. Ar draws pob un o'r wyth rownd, derbyniwyd naw cais i weithredu Amlblecsau - gyda chwech o'r rhain yn lansio hyd yn hyn.

Mae'r WCRN yn parhau i weithio'n agos gyda chyrrff sector eraill, gan gynnwys Rhwydwaith Radio Cymunedol y DU, sydd wedi galw o'r blaen am ymrwymiad i gynllun hirdymor ar gyfer trwyddedau Radio Cymunedol FM, ynghyd ag amddiffyniadau ar gyfer cyfwerthedd plattform.

Yn ei Maniffesto ar gyfer Etholiadau Seneddol 2024, galwodd am raglen drwyddedu ledled y DU ar gyfer Radio Cymunedol analog, gan nodi:

"Nid yw Ofcom wedi gwneud rhaglenni trwyddedu cwbl agored ledled y DU ar gyfer Radio Cymunedol analog ers bron i ddegawd ac yn y cyfnod hwnnw bu tystiolaeth sylweddol o alw am grwpiau sydd eisiau lansio ar FM neu AM mewn ardaloedd ledled y DU, gan gynnwys y rhai nad oes ganddynt ddewis arall na darlledu ar-lein yn unig, neu aros nes bod DAB ar raddfa fach (SSDAB) ar agor yn eu hardal."

"Mae angen ymrwymiad cadarn a chynllun hirdymor ar gyfer FM Community Radio fel y gall gorsafoedd gynllunio a pharatoi ar gyfer y dyfodol, pan fyddwn yn siarad â gorsafoedd gall pawb weld oes hir ar ôl i FM wasanaethu cymunedau ledled y DU, ac nid ydym wedi gweld eto sut olwg sydd ar gyflwyno digidol ledled y wlad, rydym yn amheus y bydd SSDAB byth yn gallu disodli'r sylw derbyniadwy gwirioneddol o orsafoedd Radio Cymunedol analog presennol, ac mae yna eisoes rai gorsafoedd a chymunedau na fydd byth yn cael eu gwasanaethu gan SSDAB."

Mae'r WCRN yn galw ar Lywodraethau Cymru yn y dyfodol i weithio gyda Llywodraeth y DU, Ofcom Cymru ac Ofcom UK i sicrhau ymrwymiad i ddyfodol hirdymor Radio Cymunedol FM - gan ganiatáu i orsafoedd gynllunio a pharatoi ar gyfer y dyfodol, ond hefyd gan ganiatáu i wasanaethau FM newydd lansio mewn ardaloedd yng Nghymru, lle nad yw DAB ar raddfa fach yn ariannol hyfyw.

CYDNABOD RADIO CYMUNEDOL FEL PWYNT MYNEDIAD

Mae Radio Cymunedol yng Nghymru yn chwarae rhan hanfodol wrth gefnogi dyfodol newyddiauraeth yng Nghymru, gyda llawer o'r dalent ar hyn o bryd yn gwneud enw iddyn nhw eu hunain yn y BBC, Radio Masnachol a Thirwedd y Cyfryngau, gan adeiladu eu sgiliau a'u profiad yn y sector, ochr yn ochr â llwybrau dysgu traddodiadol.

Mae gorsafoedd yn rhoi cyfle i newyddiaurwyr uchelgeisiol gymryd yr hyn maen nhw wedi'i ddysgu yn yr Ysgol, y Coleg neu'r Brifysgol, a'i ddefnyddio mewn senarios bywyd go iawn, gan greu rhaglenni radio, bwletinâu newyddion a chynnwys ar-lein sy'n datblygu eu sgiliau, ond hefyd yn grymuso pobl leol.

Ym mis Mawrth 2026, dywedodd Pwyllgor Diwylliant y Senedd fod Cymru yn "lleihau" gan ddarlledu annigonol. Er bod yr adroddiad hwn yn canolbwyntio ar y BBC a Gwasanaethau Teledu Masnachol, mae gwasanaethau Radio Cymunedol yn parhau i ddarparu rhaglenni dan arweiniad lleol, sy'n darlledu o ac i gymunedau, o ddydd i ddydd.

Mae'r mwyafrif o'r gwasanaethau radio masnachol sydd ar gael yng Nghymru, sy'n cael eu darlledu o'r tu allan i Gymru yn bennaf, ac eithrio 15 awr o raglenni sy'n benodol i Gymru. Mae hyn yn eithrio gorsafoedd Grŵp Radio y Genedl, sy' n darlledu cymysgedd o sioeau a gynhyrchir yn lleol o fewn Cymru ac o bob rhan o'i rhwydwaith ehangach o orsafoedd.

Er bod Ofcom yn galw ar bob gorsaf radio fasnachol analog lleol i gario swm gorfodol o newyddion lleol ar ddyddiau'r wythnos o dan reolau newydd Ofcom sy'n gweithredu Deddfau'r Cyfryngau 2024, mae'r penderfyniad hwn eisoes wedi gweld Nation Broadcasting yn ildio trwydded ar gyfer gwasanaeth yng Ngheredigion oherwydd y newidiadau.

O'i gymharu â Lloegr, mae gwasanaethau'r BBC yng Nghymru ledled y wlad, nid ydynt yn canolbwyntio ar ddinasoedd na siroedd, sy'n golygu nad yw straeon o natur hyperleol yn cael eu cynnwys yn y sgwrs genedlaethol.

Yn y cyfamser, mae Gwasanaethau Radio Cymunedol yn darlledu'r mwyafrif helaeth o'u cynnwys o stiwdios yn eu cymuned, gyda llawer o hynny'n cynnwys newyddion, teithio, digwyddiadau a gwybodaeth sy'n berthnasol yn lleol.

Er nad oes platfform hyfforddi cyffredinol, mae pob gorsaf wedi datblygu ei rhaglenni hyfforddi neu strwythurau Academi ei hun i hyfforddi'r rhai sy'n gwirfoddoli gyda nhw. Mae gan bob gorsaf ymrwymiad o fewn ei thrwydded i ddarparu cyfleoedd hyfforddiant, datblygu a gwirfoddoli fel rhan o ddarparu ei gwasanaeth.

Mae'r hyfforddiant hwn yn mynd nid yn unig i ddatblygu sgiliau o fewn darlledu radio, ond hefyd i gyfathrebu ehangach, sgiliau allweddol a chyfranogiad cymunedol, a all nid yn unig wella rhagolygon cyflogadwyedd rhywun, ond hefyd wella eu gwerth, eu hunan-werth a'u cydlyniant cymunedol.

Mae llawer o orsafoedd hefyd yn elwa o'r defnydd o Wasanaeth Gohebwy'r Democratiaeth Leol y BBC ar gyfer cynnwys, yn ogystal â Chynllun Gohebwy'r y Senedd, i wella eu hallbwn ar yr awyr a thrwy eu gwefannau.

Yn fwy eang, cydnabyddir bod Radio Cymunedol yn chwarae rhan hanfodol wrth gysylltu cymunedau â gwybodaeth nad yw'n cael ei darlledu gan allfeydd cyfryngau mwy.

Dyweddodd yr adroddiad Listening Locally Across the UK, a gynhaliwyd gan Brifysgol Northampton, a roddodd 5,710 o drwyddedwyr radio cymunedol lleol o bob cwr o'r DU, fod eu hiechyd wedi gwella o ganlyniad uniongyrchol i glywed am wasanaethau iechyd ar eu radio cymunedol lleol, dywedodd 67% eu bod wedi ennill cyflogaeth neu sgiliau oherwydd rhywbeth yr oeddent wedi'i glywed ar y radio, ac roedd 53% yn cytuno, neu'n cytuno'n gryf â'r datganiad 'Mae gwrando ar radio lleol wedi gwneud i mi ddeall safbwyntiau pobl eraill yn well nag oeddwn i o'r blaen.'

Yn ogystal, cadarnhaodd sylwadau yn y grwpiau ffocws hyn, gyda chyfranogwyr yn cytuno y byddent yn ymddiried yn y cynnwys a glywir ar radio cymunedol lleol, ac weithiau yn ymddiried ynddo yn fwy na'r hyn a glywir ar radio cenedlaethol.

Mae'r WCRN yn galw ar Lywodraethau Cymru yn y dyfodol i gydnabod Radio Cymunedol fel rhan allweddol o dirwedd y cyfryngau yng Nghymru, gan ganolbwyntio ar ei rôl wrth hyrwyddo cymunedau a lleisiau sydd wedi'u tangynrychioli, tra'n rhoi cyfle i ddyfodol newyddiaduraeth yng Nghymru ddysgu eu sgiliau yma yng Nghymru.

Mae'r WCRN yn parhau i alw ar Lywodraeth Cymru i annog partneriaethau cryfach a pherthnasoedd gwaith rhwng gorsafoedd Radio Cymunedol, y BBC, Radio Masnachol a thirweddau cyfryngau ehangach yng Nghymru, gan sicrhau bod Radio Cymunedol yn cael ei ystyried ym mhob sgwrs am ddarlledu yng Nghymru yn y dyfodol.

Mae WCRN yn cefnogi parhad a gwell cylch gwaith Cynllun Gohebwy'r Democratiaeth Leol y BBC a Chynllun Gohebwy'r y Senedd, gan dynnu sylw at waith y ddau i'w aelodau.

CYFEIRIADAU A CHYDNABYDDIAETH

Adolygiad o Gronfa Radio Cymunedol Llywodraeth Cymru - <https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2019-07/review-of-the-welsh-governments-community-radio-fund.pdf>

Galwadau am Gorff Radio Cymunedol i Gymru a mwy o gefnogaeth gan y BBC a gorsafoedd masnachol - <https://senedd.wales/senedd-now/news/calls-for-a-community-radio-body-for-wales-and-more-support-from-bbc-and-commercial-stations/>

Grantiau Cronfa Radio Cymunedol Ofcom 2025 – 2026 - <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/community-radio/Award-of-grants-2025-26>

Adroddiad Marchnad Cyfathrebu Ofcom 2025 - <https://www.ofcom.org.uk/phones-and-broadband/service-quality/communications-market-report-2025-interactive-data>

Adroddiad Radio Cymunedol WCRN yng Nghymru – Tachwedd 2025 – Uwchlwytho i wefan WCRN. Darlledu Senedd y DU yng Nghymru – Hydref 2023 - <https://publications.parliament.uk/pa/cm5803/cmselect/cmwelaf/620/report.html>

Ymateb Gweithrediaeth NUJ Cymru i adroddiad Pwyllgor Materion Cymreig Tŷ'r Cyffredin ar Ddarlledu yng Nghymru - <https://www.nuj.org.uk/resource/welsh-executive-council-calls-for-independent-institute-to-champion-welsh-media.html>

Maniffesto Rhwydwaith Radio Cymunedol y DU 2024 - <https://ukcommunity.radio/manifesto>
BBC Article – Inadequate Media Content in Wales - <https://www.bbc.co.uk/news/articles/cvg59vxz940o>

Adroddiad Gwrando'n Lleol - <https://pure.northampton.ac.uk/en/publications/listening-locally-across-the-uk-a-study-into-the-nationwide-liste/>

Rhwydwaith Radio Cymunedol Cymru yw corff cynrychioliadol gwasanaethau radio cymunedol trwyddedig Ofcom yng Nghymru - sy'n cynrychioli 12 o wasanaethau sy'n darlledu ar hyn o bryd ar Drwydded Gymunedol FM analog, neu Raglen Sain Ddigidol Gymunedol DAB.

Datblygwyd y maniffesto hwn gan WCRN, gyda chefnogaeth Rhwydwaith Radio Cymunedol y DU.

Ysgrifennwyd a chynhyrchwyd y maniffesto hwn gan Nathan Spackman, Cadeirydd WCRN.

Mae'r holl ddeunydd ysgrifenedig yn hawlfraint WCRN CYF ac eithrio lle nodir fel arall.
WCRN CYF. Rhif y Cwmni 15563949

12 Clun Crescent, Pont-y-clun, Morgannwg Ganol, Cymru, CF72 9AH www.wcrncymru.org / info@wcrncymru.org

DEWCH I GYSWLLT Â NI

WCRN CYF

Gwybodaeth CIC

Rhif cwmni 15563949

Swyddfa Gofrestredig

12 Cilgant Clun, Pont-y-clun

Morgannwg Ganol, CF72

9AH

E-bost Cyswllt

info@wcrncymru.org

Gwefan

www.wcrncymru.org